

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНА

25 років
АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Освіта

Галузевий е-дайджест проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС)

Березень 2017

Новини

У Первомайську зібрались освітяни з різних куточків України, щоб обговорити перспективи законодавчих змін у галузі

23-24 березня 2017 року у м. Первомайську Миколаївської області у м. Первомайську Миколаївської області працювала Секція АМУ з питань освіти. Учасники-представники органів управління освітою з 12 областей України. Захід проводився в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує Асоціація міст України за підтримки USAID.

Гостей міста привітала Первомайський міський голова Людмила Дромашко. Голова Секції, начальник управління освіти Первомайської міської ради Галина Остапенко познайомила учасників заходу з програмою та поділилась досвідом управлінської діяльності у галузі освіти, зокрема з питань змісту виховної роботи з формування громадянських вартостей особистості дитини засобами краєзнавства.

Аналітик Асоціації міст України Людмила Мозгова доповіла про зміни в законодавстві галузі освіти. Зокрема, йшлося про постанову Кабінету Міністрів, якими внесені зміни до Положення про освітній округ, Порядку та умов надання освітньої субвенції з держбюджету місцевим бюджетам, Єдиної тарифної сітки, Порядку використання коштів, передбачених у держбюджеті для виготовлення випускних документів про освіту, Порядку надання щорічної грошової винагороди педпрацівникам навчальних закладів державної та комунальної форми власності. Крім того, Людмила Мозгова детально розповіла про Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».

За круглим столом члени Секції обговорили законодавчу карту, що підготовлена Аналітичним центром АМУ на основі Секторальної стратегії реформування галузі, затвердженої на засідання Правління АМУ 9 грудня 2016 року. Цей документ є важливий у системі освіти, оскільки визначатиме актуальність законодавчих змін та сприятиме реформуванню не тільки галузі, а й діяльності органів місцевого самоврядування. Він має відображувати усі децентралізаційні процеси, що відбуваються в Україні в освітньому просторі.

У ході дискусій було розглянуто всі пункти документа та напрацьовано положення щодо його вдосконалення, внесено ряд правок та пропозицій, які будуть враховані при розробці відповідних нормативно-правових актів. Зокрема, йшлося про підготовку до другого читання законопроекту «Про освіту», про внесення змін до Закону України «Про дошкільну освіту» щодо розширення можливостей для створення та діяльності дошкільних навчальних закладів різних форм власності. Жваву дискусію викликало

питання сертифікації педагогічних працівників та повноважень органів місцевого самоврядування щодо фінансування профільної школи та професійно-технічних навчальних закладів.

Так, до законодавчої карти було внесено такі зміни:

1. Замінено наказ Міністерства освіти і науки України № 772 від 13.06.2013 року «Про затвердження орієнтовних критеріїв оцінювання дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів» на актуальний документ, а саме на наказ Міністерства освіти і науки України № 67 від 30.01.2015 року «Про затвердження порядку державної атестації дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів». Визначено необхідність внесення змін до п. 9, зокрема щодо вивчення якості освіти, крім 11, у 4, 5 та 9 класах; щодо запровадження механізму суспільної оцінки ролі навчального закладу здобувачами освіти, починаючи з 14 річного віку.

2. Додано до нормативно-правових документів нові редакції Законів «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту».

3. Запропоновано запровадити обов'язкову годину психолога для учнів 1–11 класів.

4. Запропоновано започаткувати з метою вивчення причин професійного вигорання педагогічних працівників та попередження його наслідків у системі освіти діяльність акмеологічної служби.

5. Прийнято рішення запровадити альтернативу фінансовій автономії навчального закладу, зокрема шляхом створення проектів бухгалтерської служби для декількох навчальних закладів як більш ефективній моделі забезпечення фінансування освіти.

6. Запропоновано запровадити конкурсний відбір педагогічних працівників на посаду.

7. Прийнято рішення визначити обов'язки та відповідальність засновників благодійних фондів, що діють в освіті.

8. Прийнято рішення передбачити у Типових штатних нормативах посаду заступника директора з виховної роботи.

Секція АМУ з питань освіти продовжила свою роботу 24 березня. Відбулось обговорення важливих питань управлінської діяльності в галузі, зокрема йшлося про організацію навчання за концепцією Нової української школи; забезпечення пільгового підвезення дітей та педагогічних працівників; організацію харчування дітей та учнів (пільгових категорій); формування кадрової політики у галузі освіти; необхідність змін до типових штатних нормативів дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів; забезпечення виховної складової навчально-виховного процесу, соціально-психологічний супровід навчально-виховного процесу; проблеми організації та проведення ЗНО як ДПА; перспективи оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів; доведення освітньої субвенції, її профіцит та дефіцит у регіонах. Також обговорено питання щодо встановлення місцевих доплат педагогічним

працівникам та було вивчено досвід кращих практик управлінської діяльності членів Секції.

Аналітичний центр АМУ

Новини міжнародного досвіду

Малі незворотні кроки до кращої освіти. Досвід Австралії для України

Вікторія Бриндза, соціолог, спеціально для УП. Життя

Кілька наступних років я житиму у Австралії.

Подорожі і нові контексти – це необхідність для моєї професії, але зміни в українській освіті – моє професійне зацікавлення. Тому я спробую використати досвід споживача австралійської шкільної і дошкільної освіти, для міркувань з приводу української.

Я спостерігатиму за дошкільним і шкільним навчанням з батьківської перспективи, аби зрозуміти, з яких дрібниць складається освітня система однієї з найрозвиненіших країн світу, і як вдається дотримуватися стандартів і забезпечувати її високу якість не лише у мегаполісах, але і у віддалених куточках.

Моя локація №1 – маленьке шахтарське містечко (20 тисяч мешканців) у глухій місцевості. Моєму синові 5 років.

Я писатиму про прикладні аспекти організації навчального процесу, потенційно цікаві і корисні для української системи освіти. Спробую розібратися, які підходи, методи та інструменти можуть допомогти нам вийти із зачарованого кола пострадянської освітньої культури, описуючи прояви світоглядних відмінностей між нами і розвиненим світом.

Писатиму переважно з власної батьківської перспективи, але спробую додатково опитати також учителів, адміністрацію та інших батьків.

Готовність платити більше

Перше, на що я звернула увагу ще готуючись до контакту з освітніми закладами – це висока ціна.

Можна сказати, що тут вся корисність австралійського досвіду і закінчується, адже без грошей ми нічого не змінимо.

Державні школи і садочки оплачуються з податків, але існує багато приватних, по вартості яких можна зрозуміти, скільки освіта реально коштує.

Один день у приватному садочку коштує приблизно 90 австралійських доларів (для гривні множите на 20) і це не включає харчування – садки в нашому містечку не мають ліцензії на приготування їжі, тож їжу треба давати дитині з собою. Щоправда триває день з 6:30 до 18:00.

У своїх інформаційних матеріалах садок наголошує на своїй некомерційності – тобто гроші, отримані з батьків покривають витрати, а не становлять прибуток.

Школа трохи дешевша – рік у школі коштує близько 3000 австралійських доларів (також без харчування).

За комплект шкільної форми потрібно заплатити близько 100 доларів.

Рік у австралійській школі коштує близько 3000 австралійських доларів (це без харчування)

За опрацювання нашої аплікаційної форми у школі ми мали заплатити 50 доларів, незалежно від того, візьмуть нас у школу чи ні. Це означає, що батьки дітей, які вже навчаються своїми внесками не платять за тих, хто подається.

У подальшому директорка розказувала у щотижневій розсилці про залучення спонсорських коштів і на що вона планує їх скерувати, паралельно пропонуючи батькам долучитися до управління школою.

Це для мене була перша велика відмінність між Україною і розвиненими країнами – вартість робочої сили і готовність до того, що робоча сила має бути дорога.

Але гроші не становлять самоцілі. Вчителі тут не розкошують. Гроші радше створюють відчуття безпеки і прогнозованості, що в свою чергу уможливорює самореалізацію.

Прозорість

Можливо, відчуття прогнозованості можна пробувати досягти не так через вимогу збільшення зарплат, а радше через прозорість, прогнозованість і гідність умов роботи?

Зарплати теж дуже важливі, однак, без відчуття прогнозованості їх збільшення має бути дуже суттєвим, аби перекрити собою відсутність відчуття безпеки.

Якщо паралельно працювати на безпеку і передбачуваність – можливо ефекту вдасться досягти швидше. Я згадала історію з львівського державного садочка, який мені загалом подобався. В розмові з директоркою я бачила, як прагне вона продемонструвати, що діяльність садка є прозорою і як важко їй

всередині на цю прозорість погодитися. Наважитися на прозорість може бути важко ще й тому, що інші побачать твої помилки – а це великий страх.

Відвівши сина в австралійський садок я дуже переживала, адже його англійська на рівні «як тебе звати», а 5 років – це такий вік, коли дитина говорить уже дуже багато, тож вихователі і адміністрація дозволяли мені бути у групі тільки, скільки я хотіла, не переймаючись тим, що моя присутність руйнуватиме порядок і відволікатиме інших.

Пригадую як в українському садочку вихователька змінювала тон розмови з дітьми на більш лагідний, коли чула, що прийшов хтось із батьків (я підслухала це явище, коли зайшла тихенько). Вона була загалом дуже мила і діти її любили, але чомусь при батьках поведилася штучно. Така цікава відмінність між страхом перед відкритістю з боку українського садка і повною відсутністю такого страху тут.

Високі зарплати і прозорі умови роботи з'явилися в розвинених країнах не одразу і не з доброї волі міністрів і парламентарів. Ми громадяни, працівники, споживачі великою мірою за це відповідальні.

Це початкова школа, в одній будівлі та на одному подвір'ї знаходяться діти від 4-х до 11 років

Безпека і гідність

Від тупикових питань про те, де взяти гроші та чому грошей нема, можна перейти до альтернативного питання – як допомогти всім стейкхолдерам освітипочуватися впевненіше.

Адже ми усі перебуваємо в складному психологічному стані, коли в країні війна і така низька довіра до Уряду й один до одного, ми здійснюємо найбільш докорінні за всю нашу історію реформи і живемо в найшвидшому за всю історію світі. Впевненість і безпеку я розглядаю в широкому розумінні. Вони включають здатність довіряти тим, кого не знаєш особисто.

Це виглядає як дуже небезпечна річ у суспільстві, сповненому загроз, підступу і небезпек. Нам не хочеться бути обманутими і використаними, нам не хочеться, аби наші діти були наївними і довірливими.

Однак, довіра не дорівнює наївності і беззахисності, вона передбачає зміну ставлення людей один до одного і до життя – не все так погано і не всі навколо вороги.

Простори безпеки, довіри, надії і спроможності вже утворюються, їх варто плекати і розширювати: адміністрація школи може пробувати допомогти вчителю переконатися, що грошові надходження будуть стійкими (завчасно попереджати, якщо можливі затримки і пробувати налагодити постійність базових надходжень, спробувати запровадити механізми взаємодопомоги, спільно добиватися збільшення фінансування); допомогти вчителю зрозуміти, що потрібно робити, аби впевнено зберігати своє робоче місце; допомогти побачити можливості для кар'єрного зростання та професійного розвитку; допомогти батькам відчувати, що правила гри зрозумілі, що у школі дитині не нашкодять (розказувати, що діти роблять на уроках, збільшувати відкритість і прозорість, спільно розробити правила взаємодії в школі).

Атмосферу довіри я одразу відчула за способом спілкування між людьми.

Я випадково стала свідком того, як навчальна асистентка привела дівчинку в туалет. Дівчинка перший тиждень у підготовчому класі, трохи налякана, говорить про те, що їй кабінка туалету не подобається.

Якою була моя думка в цей момент?

На місці асистентки я б сказала: «Та нормальна кабінка, тут усі такі, заходь швидше, там мене в класі ще 20 дітей чекають».

Але асистентка вчинила інакше, вона спокійно і терпляче запропонувала дівчинці глянути наступну кабінку! Дівчинка і цю кабінку не вподобала, але, можливо, завдяки тому, що її почуття були прийняті, тепер вона пояснила, в чому справа – в кабінці їй було темно.

Тоді вони разом із асистенткою вибрали найсвітлішу кабінку і дівчинка змогла в неї зайти. Це здається дрібницею. Але наскільки відмінним було моє ставлення, моя інерція на відміну від реакції цієї навчальної асистентки.

Зміну атмосфери я відчула і по поведінці сина. На українському дитячому майданчику він завжди був обережний щодо інших дітей і охороняв свої іграшки, адже діти могли підійти і просто їх забрати, штовхнути, вдарити.

Тут я помітила, що в сина немає такого відчуття, він спокійний і радісний, прагне спілкування з дітьми, а не уникає його, адже захищатися не потрібно.

Я не впевнена, що повна відсутність загроз – це добре. Ми знаємо, як довірливість розвиненого світу прогледіла підступну гібридну загрозу.

Водночас постійна тривожність і очікування удару обмежує здатність розвиватися. Я думаю, що Україна може запропонувати розв'язку з цієї дилеми власне в наслідок свого досвіду і своєї здатності взаємодіяти з розвиненим і варварським світом водночас. Я думаю, що ця формула має бути включена в освітню концепцію – як плекати гідність і добро і водночас впевнено захищати межі дотримання спільних правил, розпізнаючи загрозу, як довіряти і не бути обманутих водночас.

Зміну атмосфери після початку відвідин школи я відчула і по поведінці сина

Готовність до школи

Для запису у школу ми усією родиною зустрілися з директоркою. Аби розмови з батьками проходили спокійно, дорогі директори, потрібно небагато – великий набір леґо і наклейки.

Принаймні мій син був у захваті від конструктора на підлозі, а, прощаючись із сином, директорка запропонувала йому вибрати собі наклейку, і це доповнило його перше приємне враження про школу.

У школу тут починають ходити з 4-5 років – це підготовча група, з 6-ти починається перший рік навчання.

Ми записалися в католицьку школу, адже тут була найкраща освітня пропозиція. Це початкова школа, в одній будівлі та на одному подвір'ї знаходяться діти від 4-х до 11 років.

Директорка на короткій, але дуже теплій зустрічі одразу розказала про їжу, шкільну форму, оплату, графік, тобто ті речі, які нас цікавили, не витрачаючи наш час на опис переваг школи, в які би ми все одно не повірили.

Також вона дала аплікаційну форму, яку ми мали заповнити вдома, книжечку із інформацією для батьків, флешку з інформацією про школу і великий магніт на холодильник, де було написано, як допомогти дитині підготуватися до школи.

Директорка попросила мого сина написати своє ім'я – я хвилювалась, адже знала, що він цього ще не зможе зробити, тим більше англійською.

Вона посміхнулася і дала розмалювати листочок із контурами геометричних фігур і кольорові олівці. Сказала, що це те, з чого вони починатимуть учитися писати.

Я видихнула. Вдома я уважно роздивилася магніт, на якому було написано, що дитина має вміти, приходячи до школи, і як батьки можуть допомогти до школи підготуватися.

На ньому було зовсім не те, що я очікувала.

Ось деякі з навичок, якими має володіти дитина приходячи в школу:

– я вмію попрощатися,
– я вмію попросити про допомогу,
– я вмію запитати,
– я вмію ділитися,
– я вмію бавитися з іншими і товаришувати,
– я можу висловити свої почуття,
– я знаю деякі цифри/деякі букви/деякі кольори/деякі форми,
– я знаю кілька дитячих віршиків,
– я можу розпізнати своє ім'я,
– я вмію безпечно користуватися ножицями,
– я вмію самотійно їсти/ходити в туалет/видути ніс/вимити руки/вбрати шкарпетки і взуття,
– я вмію пильнувати свої речі.

Батьків магніт закликав налагодити щоденну рутину – рано лягати, здорово харчуватися і обмежити час перед екраном.

Індивідуалізм

Перший день у школі був позбавлений будь-яких святкувань, лінійки.

Напередодні батькам прийшов лист про рутину першого дня – те, що треба завести діток у клас, допомогти їм знайти стіл із їхнім ім'ям, відкрити розмальовку, що лежатиме на столі, і попрощатися.

Знайти стіл зі своїм ім'ям – це перше завдання для дитини.

Спробувати написати своє ім'я по контурах, намалювати свій портрет, намалювати себе – це завдання першого тижня.

Намалювати себе – це завдання першого тижня

Кожного ранку вчитель і діти вітаються з кожним за іменем. На дверях у клас позначені імена всіх дітей групи.

Перед класом полиці для рюкзаків – місце для кожного позначене іменем.

У супермаркеті продаються різноманітні види бірок і наклейок для персоніфікації речей. У шкільному дворі стоїть кошик для загублених речей із написом «загублена власність».

Прийшовши у перший день до школи, я була вражена, що директорка пам'ятала ім'я дитини і вчителька знала ім'я, коли нас зустрічала вперше.

Разом із тим, дітей не пестять, не сюсюкають із ними, ставлення спокійне і приязне.

У перший день навчання вчителька роздала листки, на яких батьки мали написати про своїх дітей «за допомогою мільйонів слів чи менше». Після цього вона прислала зворушливий лист-нагадування для тих, хто листки ще не здав. В цьому короткому листі можна простежити не лише щиру участь, але і м'яке нагадування батькам зробити те, що вона просить.

«<...> я люблю читати все про ваших дітей і довідуватися, чим вони цікавляться і що робить їх щасливими. Будь ласка, приносьте ці описи. Я дам бланк, якщо вам потрібно новий. Ми майже завершили наш перший тиждень!!! Побачимося завтра».

Залучення

Не дивлячись на те, що школа платна, від батьків очікується волонтерство.

Його форма може бути різною: читання для дітей (протягом 20 хвилин на початку дня), допомога в шкільній бібліотеці, підготовка тіста для ліплення на заняттях, прання рушників, якими діти витирають руки, смаження тостів по ранках понеділків на шкільному подвір'ї, організація подій і демонстрація власних талантів, участь в управлінні школою тощо.

Директорка в перший навчальний тиждень прислала опитування, в якому батьки могли обрати, до чого вони хочуть долучитися.

Щотижня в школі проводиться загальне зібрання.

Воно починається із співання Гімну під акомпанемент невеличкого шкільного оркестру. Гімн Австралії мене вразив своїм позитивом – він оспівує переваги країни, в ньому йдеться про радість і гордість. Далі йде молитва (школа католицька), у якій усі присутні просять Бога допомогти їм бути кращими громадянами.

Зібрання ведуть самі діти, щотижня усією школою вітають новеньких та тих, в кого був День народження.

Директорка дякує дітям за те, що вони витримали зібрання і концентрували увагу і далі всі розходяться по класах.

Зібрання триває хвилин 20-30, тож воно не надто втомлює, а радше допомагає розвинути повагу один до одного.

За 2 місяці навчання відбулося вже три події, на яких батьки могли прийти і поспілкуватися з учителями, адміністрацією, іншими батьками – це спільне барбекю, інформаційний вечір про план навчання та спільнота шкільного самоврядування.

В інший час спілкування з вчителями до і після шкільного дня дуже обмежене. Ви можете перекинутися кількома загальними фразами, адже вчителі пильнують свій приватний час та відпочинок.

Батьки отримують щотижневу розсилку, а також мають спеціально виділений час (інформаційний вечір), на якому можуть поговорити з учителями.

Ставлення до помилки

Нова українська школа заклала в свою концепцію зміну ставлення до помилки.

Це фундаментальна річ, яка є проявом переходу до цілком іншої культурної парадигми. Ставлення до помилки – це прояв глибинного уявлення про те, чим є авторитет, сила і життєвий успіх.

У тваринному світі проявити слабкість – це здати свою лідерську позицію.

Публічно визнати помилку в традиційному суспільстві – це схоже на катастрофу і приниження, і не так внаслідок самої помилки, як радше внаслідок факту її визнання.

Інформаційна епоха змінює ставлення до лідерства – лідер не може не помилятися, адже не помилятися неможливо, неможливо усе знати і мати монополію на знання. Прагнення це приховати – це лицемірство, міф і непрозорість.

Для українських лідерів – це складна дилема, адже більшість електорату (в широкому розумінні цього слова) все ще сприймає лідера з позиції сили, натомість просунута активна меншість уже здатна добре помічати лицемірство і нещирість тих, хто боїться наважитися відійти від традиційних моделей.

Зміну ставлення до помилки важко досягти простим твердженням, що помилка – це не страшно, адже діти зчитують ставлення до помилки своїх батьків, самих учителів та оточення.

По дорозі з австралійської школи ми з сином стали свідками того, як робітники намагалися підняти локомотив, що зійшов із рейок і впав набік. Два великих крани, два бульдозери – ціла подія для маленького містечка. Ми зупинилися і захоплено спостерігали.

До нас одразу підійшла одна з робітниць і попросила відійти, але лише тому, що вона запропонувала нам місце, з якого буде зручніше і безпечніше спостерігати за процесом.

У робітників не було і натяку на незадоволення, сором, утому. Вони робити свою роботу віддано, відповідально і з гордістю. Адже так, помилки стаються, але важливо те, що і як ми робимо з ними далі.

Ознаками зміни ставлення до помилки у навчальному процесі я вважаю реакцію вчителя на відповідь учня, реакцію батьків на роботу учня, перенесення більшої відповідальності на учня як за процес, так і за результат.

Пригадую, як у експресі Київ-Львів я сиділа поруч з маленькою дівчинкою, яка їхала на колінах у тата і розважалася розмальовками. Тато ніяк не міг погодитися з тим, що дівчинка розмальовувала зайчиків помаранчевим, сонце – зеленим, а траву фіолетовим, він вперто і сердито говорив дитині про те, що трава має бути зеленою, а сонце жовтим. Його відверто і глибоко непокоїло те, що дитина робить «неправильно».

Звісно, 2+2 має одну математичну відповідь, але навіть тут ми можемо відповісти «ні, неправильно!», а можемо сказати «спробуй ще раз/порахуй на пальчиках». Напевно, саме тому, на початкових етапах навчання такою

важливою є відсутність оцінювання. Отримуючи запитання від дитини про те, скільки буде 4 та 3, я намагаюся не виглядати всезнайкою й орієнтиром правильності суджень, а перенести відповідальність на дитину саму і запитати у відповідь: «Ти скажи, скільки це буде».

Ми робимо і робитимемо помилки. Це варто прийняти і пробувати інакше ставитися до них. Це важко, але вчитися цього можна разом із власними дітьми.

Основну річ, яку я намагаюся змінювати в собі – це подолання страху з приводу можливої втрати авторитету в очах дитини. Я переконаю себе тим, що я його втрачу навпаки, якщо буду намагатися домінувати і не визнаватиму вільну волю дитини.

З іншого боку ціннісні орієнтири потрібні. Вчителю, батькам та і самій дитині дуже важливо знати, що він/вона чинить ціннісно правильно.

В українському суспільстві спостерігається ціннісна невизначеність – аномія. Ми втомилися від того, що заради виживання потрібно йти на компроміс із сумлінням та мораллю. Ми себе виправдовуємо, а відчуття провини водночас змушує нас звинувачувати інших.

Можливо, виходом тут стане відмова від прагнення видаватися кращими, ніж ми є?

Спробувати шукати розв'язки спільно з нашими дітьми, ділитися міркуваннями із учителями й адміністрацією навчальних закладів.

Своїми спостереженнями я хочу відкрити дискусію, якою мені дуже бракує, про нові українські ціннісні й освітні орієнтири.

Приклади з австралійської освіти, яка в багатьох речах є антиподом Україні – це не догма і не зразок, це радше привід продумати власні виважені і контекстуалізовані розв'язки.

Джерело: <http://life.pravda.com.ua/columns/2017/02/28/222856/>

Коментарі експертів

Учитель Нової української школи – вихователь нового покоління, – зауважила Лілія Гриневич

«Нова українська школа має задати нові рамки освітньої політики – школи повинні бути місцем, де представницька демократія практикується і обов'язки розподіляються. Вчителі мають розширити можливості учнів – школярі зможуть самі приймати важливі рішення та діяти». Про це розповіла Міністр освіти і науки

України Лілія Гриневич під час виступу 21 березня 2017 року на Міжнародній конференції Ради Європи «Забезпечення демократії через освіту» в місті Нікосії, Республіка Кіпр.

Міністр представила міжнародній спільноті ідею створення освітньої онлайн платформи. Через неї надаватиметься не лише доступ дітям та вчителям до сучасних освітніх матеріалів, а й методична допомога для педагогів та адміністрації шкіл.

«Платформа відіграватиме особливу роль у розвитку демократичних і громадянських компетенцій. Україна має тривалий досвід співпраці з європейськими організаціями в області демократичної освіти. Кращі матеріали та розроблені проекти будуть завантажені на майбутню національну онлайн платформу. Вона міститиме різну інформацію, наприклад: нові стандарти освіти, методичні і навчальні матеріали, інструменти та методи оцінки, відеоуроки. Зараз ми шукаємо партнерів для спільної реалізації цього проекту. Це знаменна ініціатива, і ми хотіли б запросити наших партнерів допомогти його створювати», – зазначила Лілія Гриневич.

Окрім сучасного менеджменту і структури школи, а також нового освітнього середовища із широким використанням інформаційних технологій, Міністр представила ще один засадничий блок Нової української школи – освітній контент на основі компетентностей.

«Розвиток компетентностей для демократичного громадянства здійснюватиметься не через створення окремого предмету, а наскрізно в усіх навчальних дисциплінах. Вчитель Нової школи – вихователь нового покоління, користуватиметься свободою творчості і професійного розвитку. Педагогіка партнерства буде однією з основ школи, заснованої на взаємній повазі до особистості, праві вибору і відповідальності за прийняті рішення», – пояснила Міністр.

Джерело: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/03/23/liliya-grinevich-avtonomiya-shkil-ta-debyurokratizacziya-sistemi/>

Законодавство

Верховна Рада України прийняла за основу і в цілому Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

21 березня 2017 року Верховна Рада України прийняла за основу та в цілому як Закон законопроект № 5240 «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Ним збережено технікуми та коледжі у системі освіти та продовжено прийом абітурієнтів до них до 2019 року.

Цей документ є важливим для органів місцевого самоврядування, оскільки за відсутності такого нормативного регулювання коледжі та технікуми мусили б пройти акредитацію. Ті, хто не зміг би цього зробити

(близько 80%), перейшли б у систему професійно-технічної освіти, видатки на яку наразі забезпечуються з обласних бюджетів та бюджетів міст-обласних центрів.

Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Олександр Співаковський, який давно лобіює прийняття цього Закону, на сторінці у Фейсбуці зауважив: «Хочу поділитись надзвичайно радісною новиною. Щойно 286 голосами «За» Верховна Рада України прийняла за основу та в цілому, як закон, законопроект 5240 "Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Як і очікувалось, це питання об'єднало увесь зал незалежно від політичних поглядів шановних народних депутатів України. Ми сьогодні зберегли технікуми та коледжі та продовжили прийом абітурієнтів до них до 2019 року!»

Нагадуємо, що Асоціація міст України підтримувала цей законопроект.

Аналітичний центр АМУ

Консультації

? *Роз'ясніть, які категорії дітей охоплюються безкоштовним харчуванням?*

! Відповідно до статті 5 Закону України «Про охорону дитинства» безкоштовним харчуванням забезпечуються діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних і інклюзивних класах, та учні 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям». Згідно з пунктом 5 Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 116 від 02.02.2011 року (далі – Порядок), пільговим харчуванням за рахунок бюджетних коштів забезпечуються також учні, яким згідно із Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» гарантується пільгове харчування. Відповідно до абзацу шостого пункту 5 Порядку органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати харчування учнів інших категорій та передбачати на зазначену мету відповідні видатки з місцевих бюджетів.

? Який орган місцевого самоврядування має фінансувати харчування учнів, якщо навчальні заклади розташовані на території міста та підпорядковані районній держадміністрації?

! Відповідно до статті 89 Бюджетного кодексу України видатки на загальну середню освіту, зокрема загальноосвітні навчальні заклади, здійснюються з бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад. Згідно зі статтею 25 Закону України «Про освіту» організація та відповідальність за харчування у навчальних закладах комунальної форми власності покладається на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, яким підпорядковані навчальні заклади, керівників навчальних закладів. Оскільки навчальні заклади, розташовані на території міста, підпорядковуються органу управління освітою районної державної адміністрації, вважаємо, що організація харчування дітей, у тому числі пільгових категорій, належить до компетенції районної державної адміністрації і має здійснюватись виключно з районного бюджету.

Аналітичний центр АМУ

Події

«Маршрути успіхів» Асоціації міст України об'єднали освітян у Львові

1-2 березня 2017 року у Львові розпочався навчальний візит на тему «Організація надання освітніх послуг та проведення навчально-методичної роботи в закладах освіти». Цей захід відбувається у рамках національної програми обмінних візитів для посадових осіб органів місцевого самоврядування «Маршрути успіхів» (Проекту USAID «ПУЛЬС»). Переїмати досвід в освітян Львова за сприяння Асоціації міст України прибули близько 40 представників міст з майже усіх областей України. Серед учасників переважно керівники міських управлінь освіти та методичних кабінетів.

Зі вступним словом до учасників навчального візиту звернулася аналітик АМУ Людмила Мозгова, яка детально розповіла про участь Асоціації міст України в реформі освіти, що триває в державі. А ця участь таки чимала, адже АМУ не лише допомагає у розробці освітніх законопроектів, захищаючи принципові речі, наприклад, збереження методичної роботи в освіті, а й сприяє впровадженню цієї реформи в об'єднаних територіальних громадах, містах-членах АМУ; допомагає переїмати

досвід кращих практик у галузі освіти. “Одним із основних завдань навчально-методичних центрів та методичних кабінетів системи освіти є якісна психологічна і фахова підготовка педагогічних працівників до проходження сертифікації”, – вважає Людмила Мозгова.

Про місцеві освітні проекти та досвід їх фінансування розповіла

виконувач обов'язків начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради Леся Васюта. Виконавчий директор Львівського регіонального відділення АМУ Василь Абаїмов наголосив на важливості вивчення досвіду з метою впровадження кращих практик у систему роботи органів місцевого самоврядування та привітав учасників навчального візиту.

Про досягнення львівських освітян учасникам зустрічі розповіла директор Навчально-методичного центру освіти м. Львова (НМЦО) Леся Приставська. Адже Львів славиться не лише своїми вишами, а й школами, ліцеями, гімназіями. Розуміючи значення освіти для

рідного міста та й усієї країни, загалом покращенню її якості, впровадженню нових технологій у місті Лева приділяють чимало уваги. І це позначається згодом на успіхах львів'ян на обласних та загальнодержавних олімпіадах, у високих балах ЗНО та чималій кількості золотих та срібних медалей, з якими учні Львова закінчують середню школу. “Ми пишаємося здобутками окремих обдарованих учнів нашого міста, які виборюють перемоги у міжнародних інтелектуальних та творчих конкурсах”, – зазначила Леся Приставська. Окрім покращення якості навчання, зараз у Львові акцентують увагу на спорті, здоровому способі життя, урокам на свіжому повітрі.

Також для освітян-учасників візиту їхні колеги зі Львова провели три музейні уроки: з хімії, львовознавства та біології. Відповіли вони і на чималу кількість питань з організації навчання, методичної роботи тощо. Завтра, 2 березня, навчальний візит продовжиться, зокрема, ознайомленням на практиці з утіленням Концепції нової української школи.

Аналітичний центр АМУ